

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr
Nyilvántartási közlemények minden petit sora 50 kr.
Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben
Kéziratok vissza nem adatnak.

»A nemzet hü marad!« . . .

Debreczen, nov. 21.

(y.) És nem szünik meg az átok. És önkezünkkel verjük szívünk sebét. A »vissza vonás« ördöge fészket vert házunk falai között: személyes sérelmekből táplálva a viszály magvát, személyes tekinteteket legyezgetve, Ugron és társai félretolták a nyújtott béke-jobbot. Kiváltak végleg a »függetlenségi és 48-as párt«-ból.

Eljárások kicsinyes — mint kicsinyes indokolásuk is. A nemzet legyen felettük bíró! Itéljen és érje bűnhődés a szakadókat! Ők az eszmét, az elvet sértették meg s tettök alapoka személyeskedés.

Él bennünk a hit, meggyőződésünk szilárd, hogy a nemzet zöme velünk tart és ítélete lesújtó lesz az »elvé«, az eszme megsértőire.

Mert a »függetlenségi és 48-as párt«-ot az jellemezte mindég — a multban; az jellemzi a jelenben is, hogy egy fenséges eszmét, elvet tüzött zászlajára s azt követte hiven, kitartással s politikai vezér-csillagul személyt nem választott soha. Küzdött nemzetünk örök jogáért: Magyarország önállóságáért. E célú szem elől téveszteni senki kedvéért nem fogjuk!

A szakadárak vádja: hamis. — Azt követelték: hogy »a párt-programm tiszta és világos legyen, hogy a personal-uniót minden kétséget kizárólag kimondjuk.«

Hát e követelés alaptalan és jogtalan. Mert párt-programmunk világos és tiszta. Mert abban a personal-unió elve feltétlenül proklamálva van.

Előttünk fekszik a párt-programm szövege s abból világos, hogy Ugronék vádja igazságtalan és erőltetel . . .

»Ugy a történelem tanúsága, mint saját tapasztalásunk is ama meggyőződést szülte és gyökerezett meg bennünk, hogy Magyarország csak úgy biztosíthatja fennállását, csak úgy fejtheti ki szellemi és anyagi erejét teljes mértékben, ha állami függetlenségét, melyhez az önfenntartás elidegeníthetetlen jogán kívül számos, ugy régibb, mint újabb törvények szerint kétségtelen joga van, hova előbb visszanyeri.«

»Ennélfogva főtörekvésünk oda irányul, hogy a közös és közösen érdeklő ügyekre vonatkozó 1867-iki törvények, melyek az ország önállóságát lényegesen megcsonkítják, a alkotmányos uton eltöröltessenek.«

»Magyarország a függetlenség minden kellékeivel elláttassék s így önálló hadügye (külön hadserege), önálló külügye, önálló pénzügye, és kereskedelme

legyen; az ő felsége uralkodása alatt álló többi országokkal és tartományokkal pedig csupán a fejedelem személyének azonossága által álljon viszonyban. A miből önként következik, hogy a közös ügyek tárgyalására rendelt bizottságok, — a delegációk — megszüntessenek. Magyarország törvényhozása és kormánya az ország minden ügyeit kizárólag maga intézze és kezelje. . .

Ez a program tiszta és világos; — ez a vágy — ez a törekvés él a tiszta magyarság — az önálló polgárok szívében s e politikai célú a nemzet feladni nem fogja. — Hogy e törekvés jogosult és nemzeti közóhajt képez: igazolja azon megdönthetetlen tény, mely szerint a függetlenségi és 48-as párt folyton és folyton erősödött.

Nem volt tehát szükség új pártalakulásra és vétek s politikai szempontból tapintatlan is most, épen a választások küszöbén bontani meg a párt egységét, békéjét.

A nemzet előtt megdöbbenő példák állanak s bizonyára külömbiséget fog tenni azok közt, kik az elvi küzdelem nemes harcában a tiszta, harczpróbált lobogó alatt állanak és azok közt, kik személyes hűség legyezgetésével — személyes kicsinyeskedésből eredőleg távoznak hűtlen sáfárokként a régi táborból, sértve az elvet, gunyolva a zászlót, mely alatt eddig küzdöttek s kizről kétségtelen, hogy tekintetök a husos fazekak felé fordult és keresztelőt tartván nevezik azt aktív politikának.

Bár csaknem husz éve, nem feledtük el, hogy milyen politikai mult, milyen küzdelem után hagyta cserben Tisza Kálmán az aktív politika (értsd: piros bársony-szék — hatalom bírása) kedvéért az elvek zászlaját.

Nem feledtük és nem fogja elfeledni nemzetünk soha, hogy aki az ország szemefénye volt, hogy a kit polgártársainak szerető bizalma rajongással vett körül — a ki 1872. július 1-én ős-Debreczen piacán az Isten szabad ege alatt el tudta mondani:

»Én semmisüljek meg inkább, mint gyáván ott hagyjam azon küzdőt, melyen állok« — az a politikai vezéregyéniség hűtlenül cserben hagyta a zászlót, — az esküvel megszentelt elvet megtudta tagadni.

Pedig ez esküjére oly jelenet következett, melynek hatása a szív gyökereit érinté, a lelkesedés tüze kigyúlt az arczon s kell, hogy az emlékezés villany-delej sodronyán ma is lángba borítsa arcát — megremegetse szívét

. . . akkor a hazafui szent lelkesedés és meghatottság árama által . . . ma megbánás — a szegyen érzetével.

Ugyanis a lelkesedés vihara elkapta az ezernyi népet és felszállott az Ég urához a zsolozsma tizezer ajakról . . . »Házának rendületlenül!« . . . Légy hűve, óh — magyar! . . . És az aktív politika utáni csilapíthatlan vágy minden hűséget, minden nemes érzést elfojtó — vihar szele . . . elfújta az esküt, el talán még az »emlékezés« is . . .

E köny-facsaró példa ma sincs elfeledve — fájó sebe maradt ez nagy Magyarországnak.

És az »aktív politika« áldásait érezzük . . . nyögjük mindnyájan egyaránt.

Nehéz napok, siralmas kilátások keserítik sebzett sziveinket; hol vegyünk vigasztalást, hol gyógyirt a sajtó sebekre?

Elalkudva legszentebb jogaink — idegen járom — az osztrák káplárbot alá hajtva véreink, fiaink. — Pénzügyünk — gazdasági érdekeink, kereskedelmünk kiszolgáltatva; évek hosszú során át a mostoha idők vas-foga rágódott rajtunk — újabb és újabb csapások érik a föld népét és nincs kimélet, csak a remény halvány csillaga ég, reszket fejtől.

A remény, hogy a nemzet végre tette készen ébred fel a közöny sirjából és félredobja a hűtlen sáfárokat a hajó kormányáról, — a remény, hogy követi az eszmét és megvalósítja az elvet, melyet annyi hűtlen fia szegény hazánknak cserben hagyott, de melyet a nemzet szívéből, lelkéből kiirtani nem sikerült eddig semmi hatalomnak.

Mi nem kételkedünk a felett, hogy a magyar nemzet »hü marad«, mi nem kételkedünk azon, hogy eljő, — sőt már közel az idő, midőn a polgárság számon kéri a nemzeti jogokat és megbuktatva a vészhozó rendszert és megszegyenítve — a személyes politikát követő, a közösügyes delegációba oly hön kívánczó szakadárokat: diadalra viszi a hiven kitartók seregét: kik egy erős — egy önálló — egy független Magyarországot akarnak átadni utódaiknak. — E követelés, e nemzeti kívánság jogos, — természetes. Itt nem ismerünk alkut és fokozatot. Mert nem felforgatási törekvés ez — és nem valósíthatlan álom-kép, hanem a legtermészetesebb cél, mit nemzet maga elé kitűzhet. És mellettünk szól a történelmi jog . . . nem az uralkodó házzal meghasonlást, nem forradalmat jelez ez irány; hanem a nemzetnek önmagához, az ezredéves alkotmányhoz és törvényes királyához hűségét jelenti.

Az önállóság és függetlenség utáni vágy úgy egyeseknél, mint nemzeteknél a természeti ösztönben gyökeredzik. Idegen érdekeknek, idegen hatalomnak felfasztó befolyása alatt álló nemzetek nem fejthetik ki erejüket, tehetségeiket, munkájukat, mert ebben s előhaladásukban akadályozva vannak.

A nemzeti jellem nem szilárdulhat ott meg soha, a hol idegen erő, idegen hatalom most jobb, majd balfélre ragadja a társadalom tagjait.

A munka nem teremtheti meg a nemes gyümölcsöket, ha a munkaerő elforgácsolására idegen elemek avatkoznak be. Innen van, hogy szabad nemzetek a gazdagságnak és műveltségnek magasabb fokán állanak, mint az idegen hatalomnak hódoló országok. Ez az oka, hogy a nemzetek önállóságra, függetlenségre vágnak, az ellenálló akadályok legyőzésére törekednek.

A magyar nemzet lelkével is össze van forrva az önállóság, a függetlenség vágya.

Ez irány az, mely felé legelső sorban törekszik a mi pártunk.

Mindnyájunknak oda kell törekednünk — összes erőnkkel, hogy hazánk alkotmányos küzdelmeink folytán vissza nyerje azon sarkalatos jogokat, melyek nemzeti állam-életünk erőforrását képezik, melyek a jövő zálogát alkotják.

Hogy a nemzet szabadon rendelkezék vérével és pénzével; hogy az ennek akadályul szolgáló intézmények alkotmányos és békés uton jobbra változzanak.

Hogy miként szolgálják Ugron Gábor és társai e magasztos célt, a szakadás tényével és minő bizalmat érdemelnek ezek után a jövőt illetőleg: itélni fog a nemzet felette.

»A nemzet hű marad!« és a személyes kötelek nem elég erősek megtörni azt az erőt, mely a függetlenségi párt elvei mellett annyi igaz honfi kebelét heviti.

Ők hibáztak! Ők fognak bűnhődni!...

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt Irányi Dániel elnöke alatt tartott csütörtöki értekezletének első tárgyat képezte a 48-as pártkor megalakulása »Országos 48-as párttá.« Az értekezlet, miután már a minap egy kiáltványnak kibocsátását elhatározta, a melyben a többi pártokhoz való viszonyát is ki fogja fejteni, ezen új s magát »Országos 48-as pártnak« nevező pártra nézve is elmondja nézeteit s ez irányban követendő eljárását saját elvtársaival közlendi. Addig is szükségesnek tartván annak kijelentését, hogy a nevezett 48-as párt elvei nem mindenképpen egyeznek a függetlenségi és 48-as párttal, úgy elveivel, mint eddig követelt eljárásával, és meg van győződve, hogy elvtársaink a függetlenségi és 48-as párt 1884-ben megállapított programjához továbbra is szorosán ragaszkodni fognak. Szóba hozatván, hogy a nemzeti párt miután előbb Zomborban oly pártgyűlést tartott, a melyre nemcsak a saját maga, hanem a függetlenségi és 48-as párt több tagját azon célból meghívta, hogy a megyebeli választó kerületek iránt tanácskozzanak s azokra nézve jelölteket állítsanak, most hasonló célból f. hó 29-re Miskolcra ugyanily gyűlést, még pedig öt megyéből hívott össze: az értekezlet kijelenti, hogy ily közös gyűlések tartását nem helyesli s azoknak illetékességét, hogy az egyes kerületeknek a választásoknál leendő pártállása felett határozzanak, el nem ismeri, hanem ez alkalommal is felhívja elvtársait, hogy megyénként, esetleg választó kerületenként, haladék nélkül szervekedni s a többi szükséges lépéseket megtenni méltóztassanak és arról a függetlenségi és 48-as párt végrehajtó-bizottságát (kerepesi-ut 11.) értesítsék, mely ha kívánatlik, a szervezés könnyebbítésére egyik vagy másik tagját kiküldeni kész lesz. Hogy a nemzeti párt iránt követendő maguktartására nézve a függetlenségi és 48-as párt tagjai a vidéken is tájékozva legyenek, a pontozatokat úgy, a mint 1887-ben megállapították, most újabban meg erősítették, a párt legközelebb egész terjedelmében közzé fogja tenni.

Révész Balint emlékezete.

(Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző emlék-beszéde.)
(Folyt. és vége.)

Az országos népiskolai törvény 1868-ik évben meghozatván, a tiszántúli e. kerület ismeretes álláspontjának védelmében látjuk küzdeni és tenni Révész Balintot az esperest és főjegyzőt s bárha sokan félreértették e harczát, ő tántoríthatatlanul hű maradt elveihez, szilárd álláspontjához!

pedig azon a szűk pallón alig fértek el ketten, hiven megtartottam szavamát?

Eszter még mindig remegett. Eszébe jutott esküje, férjének rettenetes fenyegetése. — Ott látta maga előtt verben forgó szeméit villogni. Szeme önkéntelenül ama három ujjára tapadt, mely három halált jelentett.

Hiszzen ő önmagával nem sokat törődött, de leánya, a ki oly gyönyörűen fejlődött, a ki szebb volt már mint Sárón rózsája...! ah ha arra gondolt, hogy ezt szerencsétlenség érheti, anyai szívét ezernyi gondok, kinok tépdesték...

Pedig már csakugyan megtörte az esküt. Elment a templomba, pedig tudta, hogy Ferencz onnan el nem maradhat.

S most itt van mellette, szól hozzá; láthatták többen.

— De hiszen üldözöttől örökre megmenekültél, vigasztalta Ferencz, mintha fátyolozott szemén keresztül szívében olvasott volna.

— Ki tudja? sohajtott alig hallhatóan a nő, miközben azt a halált jelentő három ujját ajkaihoz vitte, hogy ezt a titkot is eltemessék.

— Hát nem hallottad-e szívem, hogy

Elhunyt nagyérdemű püspökünk, 1871. évben foglalta el hivatalát, tehát 20 és félévig működött e téren. Minő sikerrel és eredménytel, arról világos tanubizonyságot tesznek jegyzőkönyveink, egyházkerületünk gyülekezeteinek, egyetemes egyházunknak köztudata s véleménye. És valójában felesleges dolgot cselekedném, ha nyomról-nyomra kíséreném a messze kiható működését minden vonásaiban! Mint Krisztusnak az ő megváltójának hű sáfára teljesítette kötelességét. Öntözött, plántált, épített és irtott, a mint azt az ő nemesen fel-fogott tiszte kívánta, s követelte; elvek és szent meggyőződés vezették minden lépésében és intézkedéseiben.

Gondoskodott és éber figyelemmel örködött pásztori tisztéből folyólag, hogy az evangélium forrása tisztán, minden szenny nélkül folydogáljon és azzal táplálják kies mezőkön az általa kibocsátott lelkipásztorok a hívők seregeit. Bizonyára füleinkbe csengnek még azon magasztos elvek és evangélium szerű tanácsok, melyeket ő az általa eszközölt 6 rendbeli lelkész felavatási ünnepélyen 323 ifju lelkipásztorok szívére kötött, szent hagyományok és szent örökségek azok, melyeket kegyelettel őriznek meg lelkeikben és követnek a gyakorlati életben. — És ez az a character indelibilis, melyet szellemének varázshatalma s az evangéliom erejénél fogva ő tőle nyertek.

Pásztori felügyelői tisztéből folyó kötelességének ismerte továbbá egyháza hitelveinek és szent jogainak védelmezését! Épen azért minden olyan törekvésnek, vagy áramlatnak határozott ellenese volt, mely azon szent elvek és jogok meggyengítésére ő szerinte a legtávolabbról is irányult. Épen kívánta fentartani s megőrizni az alapot, melyen épült fel és állhat fenn az urnak anyaszentegyháza. — Rendületlen hite, soha nem ingadozó vallásos meggyőződése, tiszteletet parancsolt és követelt. Igazi nagyság e téren is.

Vezérelve volt, hogy az iskolák az egyház testéhez tartoznak. Miként igyekezett ez elvet meg is valósítani, igazolják azon tények, melyeket az iskolaügy fejlesztése érdekében kifejtett. — Ő azt az egyházat, mely a felekezeti népiskola fentartásáról lemondott, alig tekintette s tartotta valódi református egyháznak. A középiskolák fentartására nézve is az államsegély igénybevitelétől mindig idegenkedett. Csak addig lehetnek azok igazán az egyház veteményes kertjei, ha maga a hitfelekezet azoknak a birtokosa és senki más azoknak

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A két hitestárs.

— Elbeszélés. —

Irta: Könyves Toth Kálmán.

(Folytatás.)

Azonban ne higyük, hogy szíve megszabadult volna a reá sulyosodott teherrel. Halva volt törvény szerint az ő férje, de voltaképen az-é hát?

Valyon fel van-e ő oldva esküje alól? A halott irányában nem tart kötelezettsége, de hátha él, hátha vissza jön egyszer s számadásra kéri?

Ily gondolatok közt sietett az isten házából hazafelé, mikor háta megett egy ismerős hang szólal meg:

Eszter! most már nem köthet az eskü!

Több esztendeje nem hallotta e hangot, de rá ismert volna tizezer közül is.

Márki Ferencz volt. Kalapja mellől hiányzott a gyász. Még a templomban leoldotta akkor, midőn gyűlölt vetélytársát halottá nyilvánította az öreg püspök.

— Ugye bár, folytatá Eszterhez közelítve,

minden kötelezettségtől fel vagy mentve, özvegy vagy Isten és emberek előtt; szabad vagy mint a madár, oda szállasz a hova akarsz; most már az én szívem lesz a te sokat zaklatott szived kalitkája.

Sok kérés és biztatás után nyugodott meg a halavány özvegy. Aztán harmad nap mulva felkereste a püspököt, a főbíró a városi, ügyvédet s mikor mind ezek egyhanguan a mellett nyilatkoztak, hogy ő teljesen szabad, elmondotta férjének tett esküjét is. Természetes, hogy mindannyian feloldották kötelezettsége alól.

Félév mulva egyszerű lakodalmi menet vonult végig a piacon.

Nem volt egyetlen ember sem, a ki tiszta szívből jót ne kívánt volna a házaspárnak, kik egymáshoz igazán illettek.

Márki Ferencz és szép felesége annyi lemondás után elérték a legnagyobb boldogságot.

Ismét évek teltek, néha-néha egy-egy komor felhő ott borongott a még mindig szép asszony homlokán, de férje biztató szava, hű szerelme elűzte azt onnan.

Ebesi Sándor csakugyan nem adott magáról életjelt.

(Folyt. köv.)

rendezésébe s igazgatásába be nem folyhat. — Ez volt törhetlen meggyőződése.

Mily lelkesültséggel csüggött azon szép eszme megvalósításán, hogy valaha nekünk protestánsoknak egy bölcsészeti tanfolyammal ellátott tanárképezdénk lehetne! mert meggyőződése szerint az igaz protestáns szellem és jellemképzésről a gymnasiumokban, akkor vagyunk biztosítva, ha a tanárok teljesen azon irányban képezettek. Nagy lelke s szelleme felölelte egész tanügyünket a maga mivoltában.

Hát a debreczeni főiskola, e féltékeny kincse egyházkerületünknek, mennyire szíven feküdt és a gondviselés megengedte neki azt az örömet, hogy ezt püspöksége ideje alatt mindig csak emelkedni látta, s tapasztalta! Az alma mater iránt hő ragaszkodást, igaz buzgóságot tanusított irányában. Az ő püspöksége alatt fejeztetett be a nagy építkezés, de a szellemi építkezés nagy műve is erős gyarapodásnak örvendett; a főiskola minden szaka erősített, s az a 30 tanár, kik ezen időszak alatt foglalták el hivatalukat, csak az ő nagy szeretetéről tettek és tesznek hű vallomást. Hű barátja volt ez intézetnek utolsó lehelletéig. — Mennyit fáradott és tett a tekintetben is, hogy anyagi erőben izmosuljon és erősödjön tanintézetünk.

Az Apafi, Soós-Gábor-féle, Somogyi-Herz, Sinai Nagy és több alapítványok létrejötténél áldásos működését lehetetlen ki nem emelnünk.

Hosszu volna még részletezni nagy érdemeit, melyekkel mint püspök elévülhetetlenül beírta nevét egyházkerületünk évkönyveibe. Olvashatók azokban.

De hiányos volna a kép, melyet róla most a főtiszt. egyházkerületi gyűlés előtt felmutattam, ha mellőzném, hogy minő volt ő otthonában, családi körében.

Boldog családi frigyét kötött most már a legmélyebb gyászba borult özvegyével 1846 jun. 10-én, a ki boldog otthont szerzett neki. Hajlékukra fölírhatták volna: »ez a szeretet hajléka«, és csakugyan a ki abba belépett, a szívjóság, az őszinte s tiszta szeretet, nyílt barátság kedves jeleivel találkozott és azokkal halmoztatott el. Intézkedéseiben végére mehetetlen bölcs gondviselés nem kiméli meg az ő választottait sem attól, hogy az élet erős próbáin keresztül ne vigye. Családi életfájuknak két szép virágát letörte a kérlelhetetlen halál, — az 5 éves fiu 1859 nov. 30-án; a 16 éves Emilia lányuk pedig 1868 aug. 2-án szállt el az édes szülői karok közül. Vértagyasztó látomány volt, midőn már egyetlen leánya halálos ágyához megérkezett. 1868 év július havában üdülést némi pihenést keresve, elutazott a bikszádi fűrdőbe az édes atya s nem sokára veszi a leverő hirt, hogy leány aggasztólag beteg, siessen elhagyott otthonába. A rettenetes sejtelenül kirozgatva, bizonytalanság, remény és aggodalmak nehéz sulya alatt gyötörtetve érkezik meg aug. 2-én délben egy hű tanítványától kísértetve, ki támogatására állott az ő jó mesterének, midőn azt haza utatában a fájdalom tengerebe merülve látta. Utazó kocsijukról leszállva, első nyilatkozata s kérdése volt az édes apának: »Talán már későn érkeztem?« melyre azon egyszerű feleletet nyerte: »Még nem«. Azzal belépve a szobába, immár a halál harcával küzdő egyetlen gyermeké karjai közé ölelte. De hiába! nem tudta a megváltozhatlant megváltoztatni, hiába omlottak könnyei s szállt égbe buzgó imája, kevés idő múlva nem volt gyermeke!

A gyermek nélkül maradt édes apa s édes anya leveretve érezték a nagy gyászt, mely rájuk borult és nehéz fájdalmaikba temetkeztek. De mint igaz keresztyének fölemelkedtek a csapás sulya alól s az édes apa a hivatalos teendőiben keresett menedéket, az édes anya pedig segítő társa lett az ő férjének,

hogyan könnyítse az élet terheit. A gondviselés mellettök állott. Hajlékuk ismét a szeretet hajlékává változott át. A végére mehetetlen isteni hatalom és erő azonban a boldogultnak élete végnapjaiban ismét úgy intézkedett, hogy a testi gyengeség erőt vegyen a férfiu. székéhez láncolja azt, kinek életeleme a mozgás és tevékenység lett volna. A hű nő teljesítette kötelességét odaadással és szeretettel. »Órangyalom ő.« mondá gyakran a boldogult és az volt a szó teljes értelmében. Neki köszönhetjük, az ő hű dajkálásának, hogy eddig bírhattuk.

Főtisztelőti egyházkerületi gyűlés! Ezek után tegyük le az elismerés koszoruját a mi nagy emberünk gyászos síremlékére, tisztelettel és szeretettel. Révész Bálint püspökünknek, a hű órállónak és bölcs kormányzóknak, az ihletett ajku egyházi szónoknak, hitvédőnek, a szeretet igazi példányképeinek, a minden téren hűnek és igaznak emlékezete legyen áldott!

Végezetre nekem is engedjék meg, ki az ő emlékezetét, jellemét hézagossá és hiányos vonásokban felmutatni törekedtem, hogy hivatalos tisztet teljesítése után végbucsat vegyek tőle, a ki szeretetével halmozott el, bizalmával megajándékozott, 2-ik, szellemi atyámmá lett.

Elszállott nemes lélek! ki a szeretet munkáját végeztetd közöttünk, maradjon fenn emlékezeted, mert hiszen az fölemel, tettekre gyújt, buzdít és tanít. Ugy legyen!

BELFÖLD.

Az Ugron-párt körében, mielőtt új párttá való alakulását elhatározta, oly terv is volt, hogy a frakció lépjen be a volt mérsékelt ellenzéki, most nemzeti pártba. Mint írják, ezt az eszmét egész komolyan felvetette volt az Ugron-pártnak egyik tagja, a ki személyesen nem vett részt a minapi konferencián, hanem a párt által kiadott tudósítás szerint levélben jelentette ki a függetlenségi és 48-as párttól leendő elszakadáshoz való hozzájárulását.

Apponyi jelölése Tisza Kálmán ellen. A nagyváradi ellenzéki politikai körökben élénk megbeszélés tárgya az az idea, hogy a jövő választásoknál Apponyi Albert grófot léptetik fel jelöltül Tisza Kálmán ellen. Igaz ugyan, hogy Apponyinak kevés a politikai párhive Nagyváradon, de abban reménykednek, hogy a függetlenségi párt hozzájuk csatlakozik, és hogy a papság egyrészt is megnyerhetik a nemzeti pártnak. Ilyen módon azt hiszik, tekintélyes pártot lehetne teremteni Apponyi gróf mellett, ugy mint egykor az ellenzéki Szilágyi Dezső mellett, ki abban az időben a kormánypárti Teleszkyvel mérkőzött diadalmasan.

KÜLFÖLD.

A lázongó muszkák. Rossz idők járnak a fehér czár birodalmára. Éhínség, nyomor, elégedetlenség mindenütt. A »nép, ez az isten adta nép«, mely jóllakott, telt hassal felsem vette a »hátára« bőven mért kancsuka ütésekkel, hanem, hű rabszolgához illőleg, — meghajolt és huzota a jármot, egy idő óta, mióta eh e z i k, kezd ébredezni »letargiájá«-ból, melybe zsarnok urai ringatták. Ez ébredés szörnyű leendő, mert mint már most is mutatják a jelek, vér fog folyni, patakzni. . . . Rablócsapatok fogják átszáguldozni a »fehér czár« széles birodalmát. Félrevert harangok zúgása, haldoklók nyögése, s vérpatakok fogják megjelölni azt a borzasztó utat, melyen e rémes csapat az — anarchia felé halad. A kényur fél és remeg, mert érzi, hogy koronája, melyet a kegyetlen nihilisták borzasztó cselvetései sem tudtak megingatni, most komoly veszélyben forog, mert a nép, az a baromias szolgáló nép, »az az istenadta nép« fog támadni trónja ellen, ha ilyen idők járnak, melynek ő eddig félve szeretett »atyuskája« volt, melynek ő eddig bizalommal támaszkodhatott. És mint a »Daily Telegraph« egy rövid pétervári távirata jelenti: Charkov és Jekaterinoszláv kormányzóságokban már is nagy néplázadás tört ki. **A tudósítások nagy vérontásról adnak hirt.**

Ujdonságok.

* **Fel — Amerikába!** Ez a felvidék lakóinak, a nyomorban tengődő tótságnak a jelszava, melyet untalan hangoztatnak füleikbe csaló, kapzsi, gaz, kivándorlási ügynökök. A szegény együgyű nép közül igen sokan rámennek az aranyos lépre, melylyel e csaló ügynökök elveszik szemök fényét. Engednek a csábításnak, gondolván, hogy ott a tengerentúli »idegen világban« barátságosabb otthonra, hazára találhatnak; pedig hogy mily nagy tévedésben vannak, azt példák igazolják. . . . Sokaknak sikerül is kijutni ezen kivándorlók közül, de még többet még utközben letartóztat, s visszatart az éber rendőrség. Rövid hetek folyamán nálunk is tett már pár ilyen fogást a rendőrség, sőt éppen tegnap is sikerült letartóztatnia, a vasuti állomásonál, négy ilyen »amerikai tótcskát«, kik közül egy a gyengébb nemhez tartozott. E fogás jelentőségét növeli azon körülmény is, hogy sikerült letartóztatniok a csapat vezetőjét, egy kivándorlási ügynököt, névszerint az ungvári illetőségű Davidovics Adolfot is. Davidovics, mint bevallotta, a kivándorlókat csak Bécsig vezette volna, s egytől-egytől 20—20 forintot kapott volna. Az ügynök ellen megindították a vizsgálatot, — a »tótcskákat« pedig, a kiknek már száználmas külsejük elárulja a »hazait« nyomort, hazatolonczolták a zemplénmegyei Raffaára.

* A debreczeni lelkész-választás

ügyében — Dávidházy János esperes átírata folytán — Szűcs István egyházi főgondnok elnöklete alatt, Némethy Lajos, Kiss Albert, Tóth Sámuel, Beke Mihály, Kovács József ügyvéd, dr. Szikszai Szabó József és a beteg főjegyző helyettese gyanánt megjelent Jeney Miklós aljegyző presbiteréből alakított küldöttség penteken d. u. 4 órakor az egyháztanács termében értekezletet tartott. Megállapításukat a holnap tartandó egyháztanácsi közgyűlés fogja érdemleges elintézés alá venni.

* Barbi Alice és Debreczen.

A hirneves dalénekesnő budapesti hangversenye után tudvalevőleg a nagyobb vidéki városokban fog fellépni. A hangversenyekre már most tesznek előkészületeket. »Debreczenben azonban — írja a »Pesti Napló« — váratlan akadályba ütközött a hangverseny megtartása. A város rendőrfőkapitánya ugyanis a hangversenyt rendező könyvkereskedésnek megtagadta a hangverseny megtarthatási engedélyt, azzal indokolván határozatát, hogy Debreczenben nem kell a hangverseny, — noha a hangversenyre már minden jegy elkelt. A szépen rendezett Csokonai-ünnepély után ez mindenesetre bántó hang a művelt alföldi városból, amelynek közönsége — természetesen — nem tehet rendőrfőnökének felfogásáról. Barbi Alice, ki császári és királyi kamaraénekesnő, személyes kihallgatást fog kérni ez ügyben a királynál.

A »B u d a p e s t« a következő megjegyzéseket fűzi a rendőrfőkapitányi hagyományos tapintathoz és tulkapáshoz: »Barbi Alice operaénekesnő akart a minap a debreczenieknek egy élvezetes estét szereznit s azt a rendőrfőkapitány, arra való tekintettel, hogy az ártana a színháznak, betiltotta. Ej ej, hát oly rosszul áll ma a színészet ügye Debreczenben, hogy ilyen m u s z k a h a n g u v é d e l e m r e volna szüksége? Mi ezt nem akarjuk hinni, hanem az esetből azt a tanúságot vonjuk le a főkapitány urra nézve, hogy »N e s u t o r u l t r a c r e p i d a m!« Hasonló hangon dicőcsöfik rendőrfőkapitányunk eljárását a többi lapok is! Ugy értesülünk különben, hogy a főkapitány ur a »Budapest« által felhozott ok alapján tagadta meg az engedélyt, — p é n t e k i n a p o n azonban, midőn színházi előadás nincs, megadta volna az engedélyt.

* **Egyház.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1891-ik évi novemb. hó 22-ik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. Tárgy: különböző nagy fontosságú ügyek.

* **A Csokonai-ünnepelő katonaság.** Holnap d. u. négy órakor — **Csokonai tiszteletére** (»Zu Ehren des Csokonai«) a 39-ik gyalogezred zenekara nagy hangversenyt rendez a »Margit-fürdő« disztermében, a következő műsorral: 1., Induló, Czapektól. 2., »Szózat Csokonaihoz«, Kéler Bélától. 3., »Az érczhegységéből«, keringő Beissigtól. 4., Románcz, Tittlől. 5., — Részlet a »Tannhauser« operából, Wágnertől. 6., »Az ezer-mester«, Schreinertől. 7., »Álmodj édesen«, keringő Eilenbergtől. 8., Egyveleg »Bánk-Bán« operából, Erkeltől. 9., »**Éljen a magyar!**« gyors polka Strausstól. Lelkünk örömtől telik el, midőn e sorokat közöljük, mert még arra soha sem volt példa, hogy a közös hadsereg egy magyar költő emlékét megünnepelte volna! A 39-ik gyalogezred e tényét bizonyára országszerte nagy örömmel fogadják s a jobb idők zálogát látják benne mindenütt. Ugy legyen!

* **Csiky Gergely meghalt!** A magyar irodalomnak nagy halottja van: Csiky Gergely, a nagy hírű, termékeny színműíró, kinek számos művét a debreczeni közönség is megtapsolta, csütörtökön éjjel 11 órakor, Budapesten, szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Életrajzi adatai — dióhéjba szorítva — a következők: Csiky G. született 1842. decz. 8-án Pankotán. A theologiai pályára lépett s tanulmányait Budapesten és Bécsben befejezvé, 1870-ben a temesvári papnevelő-intézet tanára lett. 1875-ben a »Jóslat« című színművével megnyerte az akadémia 100 aranyos nagydíját. — Ez forduló pontot képezett életében. Az akadémiában s még inkább a színpadon elért sikerei arra birták őt, hogy papi ruhájából kivetkőzzék s az irodalmi élet központjára, a fővárosba költözzék. 1878. óta kizárólag az irodalomnak élt. Alig volt esztendő, hogy ne nyert volna színműveivel akadémiai díjat. A Jóslatot követte »Janus« szomorujáték, majd az »Ellenállhatatlan« vigjáték, »Theodora« szomorujáték, »Czifra nyomoruság«, a »Proletárok«, »Mukányi«, »Kaviár« vigjátékok, a »Magus«, »Anna« szomorujátékok stb. Legutolsó darabja a »Nagymama« vigjáték volt, amely a múlt színi évszakban került először színpadra. Mint műfordító is tevékenyen s nagy sikerrel működött. Lefordította Sophokles több darabját, Plautus vigjátékait, Moliere-féle darabokat is. Egyik kiváló műve Taine »Angol irodalom történetének« lefordítása. Csiky tagja volt az akadémianak s a Kisfaludy társaságnak.

* **Szabolcska Mihály költeményei.** Dr. Tüdös János, a Csokonai-kör irodalmi szakosztályának titkára, felkéri mindazokat, kik a Szabolcska Mihály költeményeire vonatkozó gyűjtőíveket mindeddig be nem küldötték, hogy azokat legkésőbb f. évi november 30-áig hozzá multhatlanul beküldeni sziveskedjenek, mert a példányok expedálása már megkezdődött, de mindaddig, míg a gyűjtők íveket be nem szolgáltatják, be nem fejezhető.

* **A depr. jótékony nőegylet** 1891. nov. hó 22-én d. u. 3 órakor a város-háza nagy tanácstermében választmányi gyűlést tart. — Tárgy: folyó ügyek.

* **„Triangulum fuit!“** A tanács ez egyszer büszke lehet művére, és pedig — mily különös — csak azért, mert — bontott!... Tehát oly rosszak a tanács alkotásai? Kérdhetők. Ah, hagyjuk ezt s ne politizáljunk akkor, midőn örvendezhetünk az örvendezőkkel, kik nagy jó kedvükben, mert a város eszei a »Csokonai-kert« felett éktelenkedő »triangulumot« végre is lebontatták, hozsánát kiáltnak a »dicső városatyáknak!« »Heil és Siegeskranz« legyen a tiétek tanácsferfiak, örvendeztek ti is velünk, és a bűt hagyjátok azon »pápista varjúknak«, kiknek most — a »triangulum« lebontatódván — más alkalmasabb hely után kell nézni, hol békében megtarthassák rendes napi tanácsüléseiket... Az átkos emlékü »Triangulum« — kevés hujja

mult, hogy nem Tisza-kormányt mondtam — rozoga, korhadásnak indult oszlopait pedig a tűz emészte meg, hogy az emléke se maradjon fen azon nem »poetikus« alkotmányának, mely oly sok ideig disztelenítette »házi poetánk« szobrának tajakát...

* **Friss és száraz kenyér.** A kenyér — írja a »Term. tud. közlöny« — kivált a barna, nehezebben emészthető a husnál, tojásnál és néhány zöldségnél; emészthetőségét azonban növeli s könnyíti, hogy vele együtt leginkább zsirféléket, mint vajot, kővér húst stb. eszünk; másfelől a kenyér emészthetőségét nagy mértékben az nehezíti meg, hogy igen gyakran egészen friss meleg kenyéret esznek az emberek. Az szárazabb kenyér elaprózik a rágás alatt és nyállal keveredve kerül a gyomorba, amelynek sava könnyen átjárhatja. Másként áll a dolog a friss, meleg kenyérről. Ezt a rágás nem morzsolja össze, sem nem darabolja el, hanem kemény, szivós gomolyokká gyurja, amelyek nyállal vonatván be, — csuszósakká válnak és nagyon könnyen lejutnak a gyomorba. De a gyomor sava nem bírja ez összeálló taplós darabokat egykönnyen átjární ős megemészteni. E miatt az emésztés folyamata tetemesen nehezebbé és lassabbá válik, a bajosan oldódó kenyérgumók sokáig megfekszik a gyomrot és izgatják. A gyomor e beteges ingerlődése azután a rendes vérkeringést is zavarja, a mi sok mindenféle más bajt vonhat maga után. Mindez inkább a barna, mint a fehér kenyérről vonatkozik, mert amaz már magában véve is nehezebben emészthető és fehérjenemű anyagokbanvaló nagyobb bősége elősegíti a kenyér összegomolyodását, egyttal szivósságát is növelvén, úgy hogy az — i l y e n y é r g u m ó k a gyomorban a szappanéhoz hajlónló sűrűsége és keménysége jutnak, melyhez különben hasonlítanak is. Még nagyobb mértékben talál ez a kalácsra; mert a kalácsot nagy zsír- és cukortartalma még nehezebben emészthetővé teszi. Friss, meleg kalács szinte egyenlő a méreggel. (Az éhes ember más véleményben van! Szerk.)

* **A „szerető szívek“ románcsa.** A kunmadarasi malom tulajdonosának a lánya épen elérte, hogy bosszu ruhát kapott, a virágnak pedig, ha hosszú ruhát kap, nem lehet megtiltani, hogy ne nyíljék, ha jó a kikelet. A náluk alkalmazott molnár-legényvel együtt nyakig beleesett abba a sokat megénekelte sötét verembe. Az sem volt akadály, hogy a leány apja jámbor izraelita, míg a legénynek piciny korában szenteltvíz érte a fejebuját. Míg a malom vigan zakatolt, a papa argus szeme a garatot vizsgálta, turbékolta a két fiatal. De a legénynek meg kellett válni Kun-Madarastól s elment Nagyváradra. De nem sokára a legény irt szerelmesének, s az ott hagyta a szülei házat. És Váradon raktak családi fészket — de hát azt földulta az apa kérésére a rendőrség. A leányt visszaküldték az apjához — de ki tudja meddig marad ott? Legalább a rendőrségnek azt hajtotta: — Visszaszökök én a babámhoz megint!

* **Zónaidő Nagyváradon.** A vasutnál, a postánál és több hivatalnál már is életbe léptették a zóna-időt, melyet csak nem rég hozott be Baross miniszter. A zóna-idővel Nagyvárad 27 percet nyert, mert azóta — ennnyivel később lehet kimenni a vasúthoz.

* **Dalestély.** Meghívó a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre által decz. hó 5-én, szombaton a »Margit« fürdő disztermében Rácz Károly zenekara közreműködése mellett tartandó zártkörű dalestélyre. Műsor: 1. »Nyisd ki rózsám« Zimaytól. 2. »Virágnak mondanálak« Veith-től. 3. »Károly mellett« N. N.-től. 4. »Tihanyi echo« férfi karra alkalmazta Mácsay. 5. »Hunyadi« Erkeltől. Rácz Károly zenekara kísérete mellett. Kezdeté 8 és fél órakor. Beléptidij személyenként (a helyi vasut bejövetelel díjával együtt) 60 kr. Az elnökség. A meghívók kívánatra előmutatandók.

* **Az ellopott „Wäcker“ óra.** A »Frohner« szálloda házi szolgálója jelentést tett a III. ker. kapitányságnál, hogy szobájából — mig aludt — »Wäcker« óráját kilopták. Gyanuja folytán le is tartóztattak egy fickót, a ki azonban tagadja, hogy ő kezelte volna el azt a bizonyos »Wäcker« órát, mely miatt a károsult az óra tolvaját bizonyára, ha nem is a bors, de a »kwäcker« hazájába kívánja, természetesen az óra nélkül.

* **A »Debreczeni Híradó«** vasárnapi száma — a szerkesztőnek közbejött betegsége miatt — hétfőn d. u. fog megjelenni.

* **Elősmerte.** Kemény hangon rászólt a katonás kapitány ur egy együgyű falusi parasztra, ki Derecskeről jőfele hagymát szállítván be a heti vásárra, vigyázatlansága folytán valami rendellenes dologba gabajodott. — A kapitány ur leczkéjét — katonás állásba vágva magát — némán hallgatta el a paraszt, ki nagyon is érezte bűnös mivoltát, majd távozott. Mikor kiért az első szobába, hol egy rendőr ütötte a térdén a legyet, oda fordul nagy tisztességtudással a rendőrhöz és kérdi: — Ugyan kirem alásson, ha meg nem sérteném becses személyiségét, hát sziveskedjék nekem azt megmondani, hogy miféle katoná ember volt ez a kapitány ur?

— Biz az komé huszár őrnagy volt, még pedig a javából; magyarázta a parasztnak rendőrnök.

— Hopsza! Megvan! Hát mégis csak jól czilozttam én a hanghordozásam erényéről, hogy huszárkodásom idejében, éppe ezt a kapitány ur volt az én — hadnagynom! fejezte be mondókáját a jó memóriájú paraszt.

* **Tolvaj cseléd.** Harasztosi Mária cseléd leányt, ki több rendbeli lopással van vádolva, s kit mint szökevényit is köröztek, sikerült a rendőrségnek elfognia.

* **A nagyérdemű közönség szives figyelmébe!** A »Margit-fürdő« intézet férfi és női gőzfürdőjében az ujtások befejeztetvén, mai naptól kezdve ugy a férfi, valamint a női gőzfürdő egész nap a nagyérdemű közönség használatára nyitva van. Nem kiméltem sem költséget, sem fáradságot, hogy czélszerű be rendezés és kényelem tekintetében a fürdő vendégek teljes meglegedését kiérdemeljem. A fürdő intézet minden részében fűtve és villanyvilágítva van. A nagyérdemű közönség minél számosabb látogatását kéri, tisztelettel, a tulajdonos.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon tisztelt rokonok, barátok és ösmerősök — különösen a helybeli dalárda — kik boldogult édes anyám, anyósom temetésén megjelenésük által bennünket megtiszteltek: fogadják részvétükért hálás köszönetünket. Debreczen, 1891. nov. 21. Törő Imréné és férjem, a testvérek nevében is.

* **Köszönet nyilvánítás.** Képtelen lévén arra, hogy néh. férjem Kerékgyártó Sándor volt debreczeni ref. énekeszér elhunytá fellett mindenfelől nyilvánult részvétért egyenként nyilvánítsam köszönetemet, e helyütt kívánok e kötelességemnek eleget tenni. Fogadják tehát és különösebben a debreczeni ref. egyház, mely a temetés rendezését elvállalni kegyeskedett, továbbá kartársai és a debreczeni daleylet, végül a nagyérdemű közönség, mely megjelenésével az elhunyt iránti tiszteletét s irántam részvétét kimutatni törekedett — hálás köszönetemet. Debreczen 1891. nov. 20. Özv. Kerékgyártó Sándorné szül. Szilágyi Etelka, gyermekeim nevében is.

Az elveszett óra.

— Jo napot! Jo napot! A kapitány urat keresem! mond egy tarka-barka, libegős-lobo-gos, arany karperczes, suhogó selyem ruhás, mozgékony asszonyka, kinek divatos, széles karimájú kalapja alól hatalmas, fekete szempár villog elő, a III. ker. kapitányság hivatalos helyiségében. Ugy elegyengeti, ugy megmórikálja magát, mig belekezd panasza elmondásába a lelkemadta, hogy azt szinte gyönyörűség nézni. Előadja édeskés, behizelgő hangon, hogy mily nagy kárt szenvedett. Elvesztette aranyóráját, lánczostól együtt, melyre hozzá még egy kétköves aranygyűrűcske is volt erősítve.

— Pedig nagyon sajnálom ezt az órát, mondja, mert mig egyrészt emléket is képviselt reám nézve, de másrészt meg az értékénél fogva is drága nekem ez az óra! Kérem tehát a kapitány urat, sziveskedjék nekem ezt az órát, valahonnan előkerítenni és az újságba is kitétenni, hogy a megtaláló — nem marad jutalmazás nélkül! — fejezi be

beszédjét a locsi-fecsi asszonyka, a kit oly emlékek kötnek a bizonyos órához...

— Kivánsága szerint lesz asszonyom, — mondja udvarias meghajlással az előzőkeny kapitány — hanem talán szabad nevét is kérdenem?...

— Ah ugy, majd elfeledtem, cseregi az asszonyi nyelv. Tehát a nevetem uram?

— Igen!

— Akkor, tehát írja kérem, hogy én Putnoki Olimpia urnő, szobaasszony vagyok Budapestről! hangoztatja, nagy szerényen, a beszédes — urnő(?)...

— cz.

Irodalom és művészet.

Patti Budapesten. Patti Adelina Oroszországba utaztában a jövő héten Budapestre érkezik és a vigadó nagytermében busuhangversenyt rendez, melynek jövedelmét kizárólag jótékony czélokra fordíttatja. A diva azt is kívánja, hogy a helyek árát ezuttal ne csigázzák fel.

Miért halt meg Mozart szegényen? Igen érdekesen felel meg erre a kérdésre Mörike E. »Mozart prágai útjában« című ismert novellájában. Mozart könnyelmű pazarló volt s e hibája összefüggésben állt szívének legszebb vonásával. Ha valaki szükségét szenvedett s töle bizonyos összeget kért kölcsön, el lehetett rá készülvén teljes biznysággal, hogy biztosítékot, vagy zálogot nem kell adnia. Legörömelebb ajándékozgatott és ezt jókedvvel tette, legkészségesebben pedig akkor, ha azt hitte, hogy fölöslege van. Kiadásai azonban nem állottak mindig arányban bevételeivel. Ami a színházaktól, hangversenyből, kisdédoktól és tanulóitól befolyt, hozzávéve még a császár kegydíját, az annál kevésbé fődözte összes szükségleteit, mivel a közönség izlése akkoriban még messze állott, hogy Mozart izléses zenéjét teljesen átértse. Daczára a körülmények azon visszasságának és az ellentétek befolyásának, egy kis szorgalommal, takarékoskossággal és törekvéssel Mozart tekintélyes nyereséget kurgathatott volna össze művészetéből; így azonban még azon vállalkozásainál is a röviddebbt huzta, a melyeknél a nagy többség mellette volt. Egy szóval, minden közreműködött: sors, természet és önhibája, hogy ez a nagy ember ne boldogulhasson.

Különfélék.

Lószöktető yankee. A tingl-tangl-generálisnak Boulangernek a lováról »Tunis«-ról van szó. Ez a derék fekete mén némi szerepet játszott a tábornok életében s ez az oka, hogy egy amerikai yankee már régóta szerette volna sajátjának tudni. Még Boulanger életében alkudozott a lóra s 100.000 frankot ígért érte, hogy elvihesse Amerikába, a hol pénzért szándékozott mutogatni. Ez a kívánsága akkor nem teljesülhetett. Most, hogy a ló végrendeletileg M. Barbier birtokába ment át, az élelmes yankee az új tulajdonossal kezdte meg az alkudozásokat. — De ezzel sem tudott zöldágra vergődni, így hát nagyot gondolt magában. Hogy minden áron birtokába kerüljön a ló, elhatározta, hogy megsökteti. Nem valami ügyesen csinálhatta a dolgot, mert csakhamar hire ment a tervének s ettől fogva »Tunis« a legszigorubb felügyelet alá került. Érdekes, hogy egy brüsszeli sportsmann a lovat szakértői szemle alá vette s kijelentette, hogy a derék »Tunis« a legközönségesebb fajtájú amerikai gebe, mely még ezer frankot sem ér.

Wekerle Bécsben. A Pol. Corr. szerint Wekerle pénzügyminiszter nem csupán azért tartózkodik most Bécsben, hogy a magyar delegációban felvilágosításokat nyújtson egyes hozzáintézett kérdésekre, hanem egyzersmind tanácskozásokat folytat Steinbach osztrák pénzügyminiszterrel a most szőnyegen levő fontosabb ügyekről és elvi jelentőségű kérdésekről. Baross miniszter is Bécsbe érkezik a napokban.

Leégett őrlétekháza. Bukarest lakossága a napokban rettenetes tüzet látott

Kigyuladt a várostól félórnyára fekvő őrlétekháza, melyben 400 őrléte volt elhelyezve. — Bukarestből csak két óra mulva érkezett meg a tűzoltóság s ennyi ideig az őrléteket nem lehetett az égő épületben tartani. Kivezették őket a szabadba s itt már nem lehetett egyet sem feken tartani. Megvadultak a tűz látásától s rémes üvöltéssel táncolták körül a tüzet. A személyzet kihordta a berendezést szobaboldobni az őrléteket pedig elkezdtek a butorokat tűzbe s tapsoltak örömlükben, ha valami tüzet fogott; egyesek a tűzbe akartak rohanni s valóságos élet-halál harc folyt le köztük s az őket visszatartó örök között. Egy beteg író gesztikulálva szónokolt a tűz előtt, egy asszony litániákat énekelt. Mikor a tűzoltóság végre hozzálátott az oltáshoz, már akkor nem birt a tüzzel. Az őrlétekháza földig égett és kormos falai összeomlottak. A 400 őrléte pedig gyönyörűséggel nézte a pusztulást.

A lottókirály mint czipész. Szegedről azt az érdekes hírt jelentik, hogy Farkas Menyhért az ottani börtönben nagy szorgalommal tanulja a czipész-mesterséget s oly gyorsan halad vele, hogy a minap már el is készítette az első pár czipőt. Hát biz ez valamivel könnyebb mesterség, mint a ternocsinálás s nem is törhetik bele a nyaka, legfőlebb annak a lába, a ki azt az első párt czipőt merész lesz fölhozni.

A kurdok izlése! Hogy milyen izlése lehet a kurdoknak? az iránt biz eddigelé, kevesen érdeklődtek a nagyvilágban. De ha egy Batumból, egyik kaukázusi városból, kelt távirat szavainak hihetünk, akkor bátran állíthatjuk, hogy a kurdoknak igen jó izlésük van... A távirat különben így szól: A kurdok igen nagy tevékenységet fejtenek ki fiatal örmény lányok elrablásában. Ezen fiatal lányok ugyanis 13-14 éves korukban a világ legszebb teremtsései közé tartoznak és igen keresett portékák a szultánok háremeiben. A kurdok, kik joggal használhatják ily minőségükben, a császári »szállítói« hangzatos nevet, azonban nemcsak a háremek »sybaritái« látják el »élvezetes csemegékkel«, hanem a rablott portékák színe-javát a maguk számára tartják meg, oh mert nagy gonoszok ezek a kurdok!... És hogy ezen tettökkel csak »jó izlésők« mellett tesznek tanúságot, azt talán felesleges is mondani... Ha még azonban azt is megjegyezzük, hogy a harcziás kurdok, egyike a föld legdaliásabb, legszebb emberfajának, akkor bizonyára nem csudálkozhatunk, ha egynemelyik női olvasóik — titokban — ily sóhajra fakaad:

— Oh miért is nem szomszédjaink nekünk azok a — gonosz kurdok?

A vágóhid.

Írta: egy másik »hatvan-utcai.«

Ha a »Debreczen« mult szombati számában, mintegy felhíva nem lettünk volna is eszmecserére, még akkor is szükségesnek, s egyuttal időszerűnek láttam a Szikszai József és társai által a városi közgyűléshez beadott s a hírlapok által is egyidejűleg közölt kérvény, illetve indítvány pontjaihoz a közgyűlésen kívül is hozzá szólni.

Az aláírottak névsorából az tűnik ki, hogy végre valahára megszűnt a városi közgyűlésnek keleti és nyugoti részrei szakadása, most már többé nem vitatkoznak a felett, hogy keleten vagy nyugoton legyen-e a vágóhid, bele-nyugodni látszanak a belügyminiszteri döntésbe, hanem e helyett — legalább az én véleményem szerint — mind a keleti mind a nyugoti oldalról némelyek kezét fognak, a város jól felfogott érdeke ellen.

Mert valjon nem ezen feltevést igazolja-e a beadott kérvény 2-ik pontjában felvetett azon állítás, hogy ha a sertésvágás bevonatik a vágóhidba, a marhahus ára tetemesen emelkedni fog, tehát ezen állítással oda akarnak hatni, hogy a városi pénztár csupán marha levágásra építtessen egy vágóhidat, melyre évenként ráfizessen, vagyis ha ezt nem akarja, emelje fel a vágatási díjat, melylyel természetesen a hus ára emelkednék.

Valósággal megdöbben az ember, ha látja, hogy a fenti tételt olyan egyének is alá írták, kik életüknek legnagyobb részét számítgatásokkal töltötték el.

Eltekintve attól, hogy már ma a belügyminiszterium egy vágóhid építését sem engedélyezi, a sertés vágatás berendezése nélkül, elégnék tartanám az állítás lerontására, ha azt mondom, hogy mentől több jószág vonatik be levágatás alá, annál kevesebb teher esik egy-egy levágott jószágra, de minthogy a sertésvágásra berendezett vágóhid többre kerül, mint a nélkül, próbáljuk meg az állítás megdöntését számokkal is.

A 30,000 lélekből álló Nagyváradon belekerült egy szarvas marhára berendezett vágó hid 110,000 frtba, ott a vágó hid vizpartra van építve, tehát a vizzeli ellátás könnyű.

A 60,000 lakossal bíró Debreczenben, hol mesterségesen kell előállítani a vizet, bizonyára belekerül 150,000 frtba, mely összegnek évi törlesztése 7500 frt nem említve az évi tatarozásokat, sokat s más apróbb kiadásokat, állatorvos, pénztárnok, könyvelő, szolgák stb. belekerülnek 5000 frtba

a mennyiben pedig a sertés vágás nem vonatnék be, de egészségi szempontból — mert csak nem lehet kívánni, hogy a lakosság drága pénzéért még csak arról sem legyen biztos, hogy egészséges húst eszik? — a város különböző helyein, s különböző időkben történendő vágatások vizsgálatára legelőbb is 8 állatorvost kell fogadni egyenként 800 forintjával ez tehát lenne az összes kiadás 6400 frt 18,900 frt

Már most feltéve, hogy levágatnak évenként 4700 drb nagy marha 6000 » borju 6000 » birka, hogy a fentebbi kiadás fedezhető legyen, esik 4700 drb nagy marha után 2 frt 50 kr 11750 6000 » borju után 1 » — 6000 6000 » birkára 50 kr 3000

együtt 20750 frt hát bizony így csakuégyan felebb menne a marhahus ára, s a szegényebb nép osztály nagyon meg lenne szorítva ennek élvezésében mi a testi fejlődésre is káros hatással lenne. És lássuk most, hogy ha az ipar üzésre szánt sertések bevonatnak, minő áremelkedés mutatkozik:

Az építkezés bele kerül 200.000 forintba mely összegnek 10000 forint törlesztési összeg felel meg, a már berendezett szarvas marha vágó hid személyzete némi szaporításával lesz a kiadás 8000

együtt 18000 frt ezen kiadást fedezné a fentebb is felvett 4700 drb nagymarha után 1 frttal 4700 6000 drb borju után 40 krral 2400 6000 » birka után 30 » 1800 18000 » sertés után 50 » 9000

együtt 17900 frt, tehát ebből látni való, hogy a hus árkra mennyivel kedvezőbb viszony áll be a sertés bevonásával, és azt hiszem, hogy ezzel legalább olyanok előtt, kik adnak valamit úgy a nagy közönség, mint a városi pénztár érdekére, e pontra nézve végeztem.

(Folyt. köv.)

Színház.

Meyerbeer-ünnep Párisban. A francia fővárosban e hó 14-ikén ülték meg Meyerbeer születésének évfordulóját s ebből az alkalomból egy hosszú prolog elszavalása után előadták az »Afrikai nő« első, a »Prófeta« negyedik, »Ördög Róbert« harmadik és a »Hugenották« negyedik felvonását. Az előadás meglehetősen gyenge volt.

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa
cégnél

DEBRECZEN,

V an szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli
évadra a

legujabb divatkelmék

dus választékban raktárra érkeztek, melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítottunk elő.

Vászon, kész fehérenemű és szőnyeg

479 **nagy raktárunk** —10

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

Körrejtély. Érdekes, nélkülözhetetlen játék a hosszú téli estékre. — A körrejtély csak akkor valódi, ha a gyári jelvényvel, a Horgonnyal el van látva.

Ezer meg ezer szülő dicső-röleg elismerte a híres

Horgony-köepítőszekrények

nagy nevelési értékét: jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára! Részletesebbet ezekről valamint a „Körrejtélyről” képes árjegyzékünkben találni, melyet

minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyermekeik számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak és megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek azét. — Minden köepítőszekrény a „Horgony” jelvény nélkül közönséges és kiegészítésére nem alkalmas utánzások, ennélfogva mindig 492. (I.) 2—8.

Richter-féle Horgony-köepítőszekrény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játékszer-kereskedésben 35 krtól 5 frtig és feljebb kaphatók.
RICHTER F. AD. és TÁRSA, első osztr. magy. cs. és kir. szabad. köepítőszekrénygyár.
Bécs, I. Nibelungengasse 4. Olten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310. Broadway.

Az ön-borotváló

legujabb borotváló-készülék

melylyel mindenki magát a legmagasabb korban is reszkető kézzel **a legerősebb szakált**, teljes biztonsággal, minden vágás, vagy sértés nélkül **jól, tisztán és gyorsan**, minden más készüléket mellőzve, a legkönnyebben megborotválhatja. Száz és száz köszönőlevél és utánrendelés bizonyítja, mily óriási kelendőségnek örvend e készülék a közönség minden rétegében. **Kitüntetve** a párisi világkiállítás 1889. — **40,000** drbnál több használatban. **Egy drb ára használati utasítással 1 frt 90 kr.** utánvétellel. Kapható kizárólagosan csakis a feltalálónál

Nicolaus Hirnbal,

Wien, VIII. Alserstrasse, Nro 43. D.

481.

5—3.

Építkezési kölcsönök.

A debreczeni első takarékpénztár, városi lak- és bérházak felépítésére olcsó kamatu u. n. építkezési kölcsönöket nyújt, melyek az építkezés előhaladásához képest három, négy vagy több részletben vehetők fel. E kölcsönök alakja **törlesztési** (amortisatiós) **jelzálog kölcsön**, bekebelezéssel biztosított **váltó** vagy **folyó számlahitel**. Az igazgatósághoz benyújtandó kérvény az ingatlan hiteles telekkönyvi kivonata, becsértékét igazoló adatok, az építendő háznak tervrajzai, továbbá a vállalkozóval kötött szerződés és költségvetéssel, nemkülönben a jövedelmezőség kimutatásával szerelendő fel.

A közelgő tavaszi építkezési idény alkalmából felhívja e kölcsönökre az építkezni szándékozó t. közönség figyelmét

A debreczeni első takarékpénztár igazgatósága.

495.

1—1.

Egészség! Élvezet! Megtakarítás!

KATHREINER-féle

KNEIPPMALÁTA-KÁVÉ

keverve felerészben bab-kávéval, nem észlelhető a pótkávé és így **kitünő jó zamatú, felül nem múlható táp- és gyógyanyag**, vérszegények, sápkórosok, gyomor- és ideg-betegek, nők, gyermekek stb. számára.

Kapható Debreczenben:

Geréby Fülöp, Rickl József, Varga Lajos, Csanak József és Leidenfrost Ármín urak fűszerkereskedésében.

Ezen pótkávé mindig csak kék nyomású fehér csomagokban kapható a fenti védjeggyel ellátva.

1/2 kilos csomag 25 kr.
200 grammos » 10 »
100 » » 5 »

485. 13—4.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

bőr, pókróc, szőnyeg, szeredás és kötél-áru

KERESKEDÉSEMET

a »Bika« helyiségéből **nagy-hatvan-utca 1099. számú házhoz áthelyeztem.**

»A ki lovát kiméli, lópokrócot vegyen neki, meletet.«

Midőn tehát a t. gazda urak figyelmét a kitünő gyártmányokra kiterjeszteni bátorkodom, továbbra is ajánlva magamat a nagyérdemű közönség pártfogásába, vagyok

tisztelettel

Mayer Ferencz.

450

12—7

☞ SZÖNYEGEK, ☞

függönyök, ágy- és asztal-terítők

☞ nagy választékban ☞

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL.

477. 17

Késpénz fizetés mellett, zsákkal együtt		100 kilo
A. Asztali dara negyszemű	18.20	
B. Szinte » aprószemű	17.60	
0. Királyiszti	17.60	
1. Lángliszt kivonat.	17.20	
2. Elsőrendű zsemlye liszt	17.00	
3. Zsemlye liszt	16.60	
4. Elsőrendű kenyér liszt	16.40	
5. Közép kenyér liszt	16.00	
6. Kenyer liszt	15.60	
7. Barna kenyér liszt zsákonként á 70 kilg.	13.80	
8. Takarmány liszt	9.00	
11. Fipom korpa zsákonként á 50 kilg.	5.00	
12. Durva korpa	4.80	
246 Debreczen, 1891. november 4.		

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe léptetett elhárítási, fizetési és szállítási melózatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ÁRJEGYZÉKE.

AZ „ISTVÁN” GÖZMALOM TÁRSULAT
GYÁRTMÁNYAINAK

149.

Ezennel közhírré tételük, hogy a li-
ferálásból kimaradt **3000 darab**
nagyserű, úgynevezett
„**Huszár**” **lő-pokróc**
gyors pénzsűtkéség miatt a gyári áron
ahol adatik. Ezen kitűnő pokróczok 190
cm. hosszúnak és 130 cm. szélesnek, színes
csíkokkal vannak ellátva
vastag mint a deszka, meleg mint a bunda,
míg a készletben tart, most csak
1 ft 68 kr. 3 ft 30 kr.
darabja párja
továbbá 4500 db. kitűnő minőségű óriási
nagyserű
Vászon-ágy lepedő á 1 ft 1. díjja
2 Méter hosszn 145 cm. széles, e-előtt
2 ft volt
Megrendeléseket postautárvánval vagy a
pénz előleges beküldése mellett eszközöl
Fekete
Bécsi árnyház a magyar koronához
Wien, Margarethen, Rüdiger-
gasse, 1104. 2-6.
487.

DEBRECZENI és BUDWEISZI GYÁRTMÁNYÚ

agyagkályhák,

Dolhai, Chiznovizi, Nadrági és Friedlandi vaskályhák

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható köpeny- és Meidingi-kályhák

acél vagy zománcozott köpennyel.

Legnagyobb raktár korcsolyákban:

HALIFAX, MERCUR, MATADOR és ROHONCZY

rendszerekben, sima pallirozott és állanyozott (nikl) kivitelben.

TENGERI-KÉZI-MORZSOLÓK

különböféle rendszerek szerint.

Tánczos R.-féle szabadalmazott (patent) tűzmenteses betörés ellen biztosított

PÉNZSZEKRENYEK

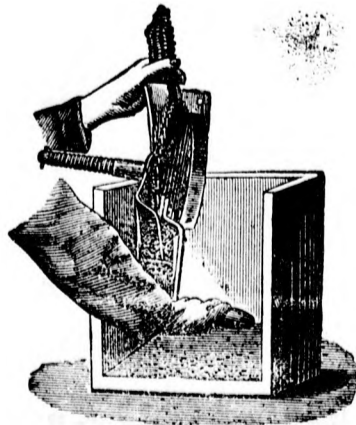
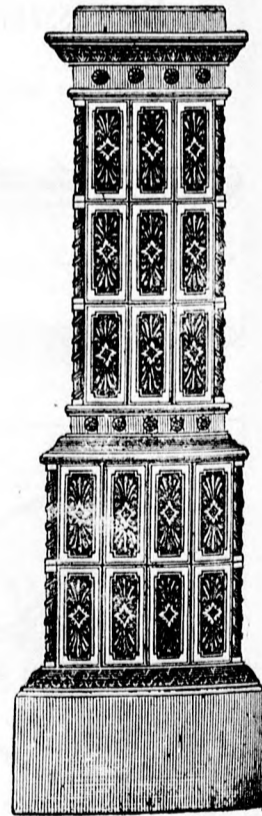
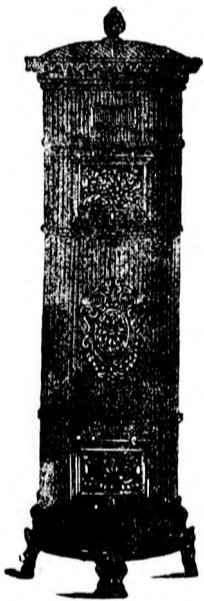
egyedüli képviseltele

TÓTH GYÜLA

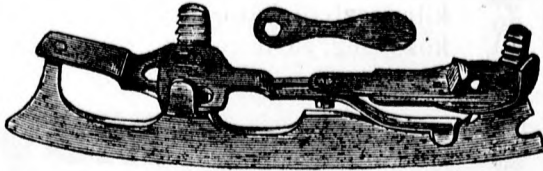
ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

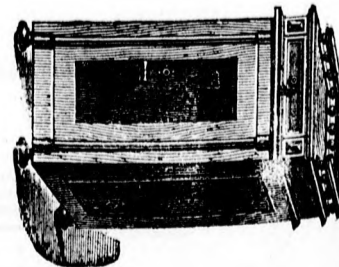
vas áruüzletében, Debreczenben, a városháza alatt.

478.

—6.

Nyomatott a »Debreczen« nyomda-részvénytársaságnál, 1891.